

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sairausvakuutuslain 13 luvun 11 §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sairausvakuutuslain 13 luvun 11 §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöstä siten, että Kansaneläkelaitos voisi korvata Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiölle niitä kustannuksia, jotka ovat aiheutuneet ammattikorkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon järjestämistapakokeiluun osallistuvien opiskelijoiden perusterveydenhuollosta 1 päivän elokuuta 2011 ja 31 päivän heinäkuuta 2015 välisenä aikana. Samalla lain voimaantulosäännöksen voimaantuloa jatkettaisiin siten,

että laki olisi voimassa 30 päivään kesäkuuta 2016. Esityksen tarkoituksena on mahdollistaa Saimaan ammattikorkeakoulussa ja Seinäjoen ammattikorkeakoulussa opiskelevien ammattikorkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon YTHS-mallin kokeilun jatkaminen nykyisen laajuudessa heinäkuun 2015 loppuun saakka.

Esitys liittyy valtion vuoden 2014 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2014.

PERUSTELUT

1 Nykytila

Terveydenhuoltolain (1326/2010) 17 §:n mukaan kunnan perusterveydenhuollon on järjestettävä opiskeluterveydenhuollon palvelut alueellaan sijaitsevien lukioiden, ammatillista peruskoulutusta antavien oppilaitosten sekä korkeakoulujen ja yliopistojen opiskelijoille heidän kotipaikastaan riippumatta. Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen opiskelijoiden opiskeluterveydenhuolto voidaan kunnan suostumuksella järjestää myös muulla Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston hyväksymällä tavalla. Opiskeluterveydenhuoltoon kuuluu myös opiskelijan työharjoittelun aikainen terveydenhuolto.

Opiskeluterveydenhuollon sisällöstä säädetään terveydenhuoltolain 17 §:ssä. Sen mukaan opiskeluterveydenhuoltoon sisältyvät 1) oppilaitoksen opiskeluympäristön terveellisyys ja turvallisuuden sekä opiskeluyhteisön hyvinvoinnin edistäminen sekä seuranta kolmen vuoden välein; 2) opiskelijoiden terveyden ja hyvinvoinnin sekä opiskelukykyyn seuraaminen ja edistäminen, johon sisältyvät lukion ja ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoille kaksi määräaikaista terveystarkastusta ja kaikille opiskelijoille terveystarkastukset yksilöllisen tarpeen mukaisesti; 3) terveyden ja sairaanhoitopalvelujen järjestäminen opiskelijoille, mielenterveys- ja päihdetyö, seksuaaliterveyden edistäminen ja suun terveydenhuolto mukaan lukien; ja 4) opiskelijan erityisen tuen tai tutkimusten tarpeen varhainen tunnistaminen sekä opiskelijan tukeminen ja tarvittaessa jatkotutkimuksiin tai -hoitoon ohjaaminen. Opiskeluterveydenhuollon sisällöstä on tarkentavia säännöksiä neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta sekä lasten ja nuorten ehkäisystä suun terveydenhuollosta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (338/2011).

Terveydenhuoltolain 17 §:n perusteella Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö (jäljem-

pänä YTHS) tuottaa yliopistopaikkakuntien puolesta lakisääteisiä opiskeluterveydenhuollon palveluja yliopisto-opiskelijoille. YTHS on tehnyt kaikkien yliopistopaikkakuntien kanssa palvelujen tuottamista koskevan sopimuksen, jonka sopimus pohjan sisällön Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto on hyväksynyt.

Yliopistojen perustutkinto-opiskelijat suorittavat ylioppilaskunnan pakollisen jäsenmaksun yhteydessä terveydenhoitomaksun, joka oikeuttaa heidät käyttämään YTHS:n palveluja. Yliopistolain (558/2009) 46 §:n mukaan kaikki yliopiston opiskelijat, jotka on otettu opiskelijoiksi alempaan ja ylempään korkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin, lukuun ottamatta tilauskoulutukseen osallistuvia opiskelijoita, kuuluvat ylioppilaskuntaan. Ylioppilaskunnan erityisenä tehtävänä on muun muassa osallistua tarvittaessa terveydenhuoltolain 17 §:ssä ja sairausvakuutuslain (1224/2004) 13 luvun 11–14 §:ssä säädettyjen opiskelijan perusterveydenhuoltoon koskevien tehtävien toteuttamiseen. Ylioppilaskunnan tarkoituksen ja tehtävien toteuttamiseen soveltuvasta toiminnasta aiheutuvat menot suoritetaan ylioppilaskunnan omaisuudesta ja toiminnasta saaduilla tuloilla sekä jäsenmaksuilla, joita ylioppilaskunnalla on oikeus määrätä ylioppilaskunnan jäsenten suoritettaviksi. Yliopisto-opiskelijoiden perusterveydenhuollon järjestäminen YTHS:n palveluna on mahdollista yliopistolain mukaisen ylioppilaskuntien automaatiojäsenyyden ja jäsenmaksun perimisoikeuden vuoksi.

Sairausvakuutuslain 13 luvun 11 §:ssä säädetään, että Kansaneläkelaitos voi suorittaa YTHS:lle kohtuullisen korvauksen sen järjestämän perusterveydenhuollon kustannuksista. Perusterveydenhuollolla tarkoitetaan opiskelijoiden terveyden edistämisen ja sairauksien ehkäisyn sekä hoidon kannalta tarpeellista toimintaa, yleis- ja erikoislääkäritasoisien

avosairaanhoidon palveluja, mielenterveys-työtä sekä suun terveydenhuoltoa lukuun ottamatta oikomishoidon sekä proteettisten ja hammasteknisten toimenpiteiden kustannuksia.

Korvattavuuden edellytys on, että hoidon tarpeellisuuden harkinta perustuu riittävät laatukriteerit täyttävään toimintamalliin, joka tuottaa seuranta- ja arviointitietoja syntyneistä kustannuksista ja tuotetuista palveluista sekä niiden vaikuttavuudesta.

Sairausvakuutuslain 13 luvun 12 §:ssä säädetään hyväksyttävistä kustannuksista, joita ovat opiskelijoiden perusterveydenhuollosta aiheutuneet tarpeelliset ja kohtuulliset käyttökustannukset ja perustamiskustannukset silloin, kun säätiö on järjestänyt palvelut omalla terveysasemalla tai terveydenhuollon palvelujen antamiseen oikeutetun palveluntuottajan tai ammatinharjoittajan perimät näitä vastaavat maksut ja palkkiot. Sairausvakuutuslain 13 luvun 13 §:n mukaan korvausta suoritetaan toiminnan toteuttamiseksi tarpeellisten voimavarojen käytöstä aiheutuneista kustannuksista opiskelijakohtaisen laskennallisen enimmäismäärän perusteella. Kansaneläkelaitoksen oikeudesta saada tietoja ja tarkastaa säätiön toimintaa ja kirjanpitoa säädetään lain 13 luvun 14 §:ssä. Pykälä sisältää myös valtuutuksen antaa valtioneuvoston asetuksella tarkempia säännöksiä korvauksen määräytymisestä, hyväksyttävistä kustannuksista, tarpeellisista voimavaratekijöistä, opiskelijakohtaisen enimmäismäärän vahvistamisesta sekä korvausmenettelystä.

Sairausvakuutuslaissa tarkoitettujen työterveyshuollon korvausten laskennallisten enimmäismäärien määrittelemisestä annetussa valtioneuvoston asetuksessa (1338/2004) säädetään yliopisto-opiskelijoiden terveydenhoidon yleisistä määräyksistä, tarpeellisista voimavaratekijöistä, hyväksyttävistä kustannuksista ja korvauksen hakemisesta ja määräytymisestä sekä korvauksen suorittamisesta.

Asetuksen 2 luvun 4 §:n mukaan YTHS:n tulee antaa Kansaneläkelaitokselle opiskelijakohtaisen laskennallisen enimmäismäärän määrittämiseksi tarpeelliset tiedot erillisten ohjeiden mukaisesti tilikautta edeltävän syyskuun 15 päivään mennessä. Kansaneläkelaitos vahvistaa kahden kuukauden kulus-

sa hakuajan päättymisestä opiskelijakohtaisen laskennallisen enimmäismäärän, jota määriteltäessä otetaan huomioon edellisenä toimintavuotena korvauksen piiriin kuuluvat terveydenhoitomenot ja niiden arvioitu kehitys sekä palvelutuotannon kehittämiseen tarpeelliset voimavarojen muutokset. Opiskelijakohtainen laskennallinen enimmäismäärä määritellään ennakkohakemuksen käsittelyn yhteydessä jakamalla ennakkohakemuksessa tarkoitettujen tilikauden hyväksyttävät kustannukset sairausvakuutuslain 13 luvun 13 §:ssä tarkoitettulla opiskelijamäärällä. Lopullista korvausta tili- ja toimintakaudelta YTHS hakee huhtikuun 30 päivään mennessä. Lopullista korvausta hakiessaan YTHS esittää selvityksen säätiön toiminnasta ja kirjanpitoon perustuvista menoista Kansaneläkelaitoksen erikseen antamien ohjeiden mukaisesti. Kansaneläkelaitos antaa säätiölle päätöksen lopullisesta korvauksesta kesäkuun 30 päivään mennessä.

Sairausvakuutuslain 13 luvun 13 §:n mukaan lopullinen kokonaiskorvaus on opiskelijakohtainen laskennallinen enimmäismäärä opiskelijamäärällä kerrottuna, kuitenkin enintään 63 prosenttia säätiön tili- ja toimintakauden kokonaisrahoituksesta. Lopullista kokonaiskorvausta laskettaessa opiskelijamäärällä tarkoitetaan tilikauden ennakkokorvaushakemuksessa käytettyä terveydenhoitomaksun maksaneiden opiskelijoiden määrää.

Kansaneläkelaitos maksaa säätiölle ennakkomaksua kunkin kuukauden alussa ennakkopäätökseen perustuen. Ennakkomaksua suoritetaan kuukausittain sen verran kuin arvioidaan riittävän sen kuukauden aikana maksettaviin säätiön maksuvalmiussuunnitelman mukaisiin menoihin. Jos kuukausittaisia ennakkoja on maksettu enemmän kuin toteutuneen toiminnan ja kirjanpidon perusteella maksettava lopullinen korvaus on, YTHS palauttaa liikaa saamansa määrän Kansaneläkelaitokselle kesäkuun loppuun mennessä.

Korvausta voidaan suorittaa yliopistolain 1 §:ssä lueteltujen yliopistojen opiskelijoiden perusterveydenhuollon kustannuksista.

YTHS:n toiminta rahoitetaan opiskelijoiden maksamilla vuotuisilla terveydenhoitomaksuilla ja hammaslääkärikäyntien käyntimaksuilla, Kansaneläkelaitoksen maksamalla

korvauksella ja yliopistopaikkakuntien maksamalla yleisavustuksella. Toimitilojen vuokraluuihin säätiö saa toiminta-avustusta valtion talousarvion kautta opetus- ja kulttuuriministeriöltä.

Vuonna 2012 eri rahoittajatahojen osuudet YTHS:n kokonaistoimintamenoista olivat Kansaneläkelaitoksen maksaman korvauksen jälkeen seuraavat (sisältäen ammattikorkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon järjestämistapakokeiluhankkeen): Kansaneläkelaitos 57,9 %, opiskelijat 19,3 %, yliopistopaikkakunnat ja hankkeen ammattikorkeakoulupaikkakunnat 12,1 %, opetus- ja kulttuuriministeriö ja sosiaali- ja terveysministeriö 9,9 % ja muut 0,8 %. Pelkästään yliopisto-opiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon osalta rahoitusosuudet olivat vuonna 2012 seuraavat: Kansaneläkelaitos 58,4 %, opiskelijat 19,5 %, yliopistopaikkakunnat 11,5 %, opetus- ja kulttuuriministeriö 9,8 % ja muut 0,8 %.

Sosiaali- ja terveysministeriön asettama työryhmä selvitti vuonna 2009 ammattikorkeakoulujen ja toisen asteen ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon palvelujen kustannuksia ja järjestämistapaa. Työryhmä ehdotti ammattikorkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon palvelujen järjestämistä ensisijaisesti YTHS-mallin mukaan, jolloin YTHS tuottaisi ammattikorkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon palvelut oppilaitosten sijaintikuntien ja YTHS:n välisten sopimusten perusteella. Työryhmän ehdotusten pohjalta käynnistettiin vuonna 2011 kolmivuotinen kokeiluhanke ammattikorkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon järjestämisestä YTHS-mallin mukaan kahdella kokeilupaikkakunnalla 31.7.2014 saakka.

YTHS on tehnyt terveydenhuoltolain 17 §:n perusteella Saimaan ammattikorkeakoulun ja Seinäjoen ammattikorkeakoulun tutkintoon johtavassa koulutuksessa olevien opiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon järjestämistapakokeiluun osallistuvien opiskelijoiden palvelujen tuottamista koskevat sopimukset kokeilupaikkakuntien kanssa. Kokeilupaikkakuntina toimivat oppilaitosten ja niiden sivutoimipisteiden sijaintikunnat. Saimaan ammattikorkeakoulun opiskelijoiden osalta kokeilupaikkakuntina ovat Lappeen-

ranta 1.8.2011 alkaen ja Imatra vuoden 2013 alusta. Seinäjoen ammattikorkeakoulun opiskelijoiden osalta kokeilupaikkakuntina ovat Seinäjoki 1.9.2011 alkaen sekä Ilmajoki, Kauhajoki, Kurikka ja Ähtäri vuoden 2012 alusta. Kokeilupaikkakunnista Lappeenrannassa oli entuudestaan YTHS:n terveystalvetyksikkö ja Seinäjoella YTHS käynnisti toiminnan. Voimassaolevan lainsäädännön mukaan kokeilu päättyy kaikilla kokeilupaikkakunnilla 31.7.2014.

Muiden ammattikorkeakoulujen opiskelijat eivät kuulu YTHS:n toiminnan piiriin, vaan heidän opiskeluterveydenhuoltonsa tuotetaan oppilaitosten sijaintikuntien terveyskeskusten kautta.

Ammattikorkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon järjestämistapakokeiluun osallistuva kunta maksaa YTHS:lle kuntasopimukseen perustuvan opiskelijakohtaisen toiminta-avustuksen alueellaan sijaitsevan ammattikorkeakoulun yksikön kaikkien tutkintoon johtavassa koulutuksessa olevien opiskelijoiden osalta. Lisäksi kunta maksaa vapaaehtoista terveydenhoitomaksua maksamattomien opiskelijoiden osalta opiskelijoiden terveydenhoitomaksua vastaavan osuuden YTHS:lle ylimääräisenä toiminta-avustuksena.

YTHS järjestää kokeilupaikkakunnilla yliopisto-opiskelijoiden palveluja vastaavat perusterveydenhuollon palvelut niille ammattikorkeakouluopiskelijoille, jotka ovat maksaneet vapaaehtoisen terveydenhoitomaksun. Terveydenhoitomaksun voi maksaa lukukaudeksi tai lukuvuodeksi kerrallaan. Ammattikorkeakouluopiskelijoilla ei ole yliopisto-opiskelijoita vastaavaa velvollisuutta kuulua ylioppilaskuntaa vastaavaan yhteisöön, joten pakollista terveydenhoitomaksua ei voida periä ammattikorkeakouluopiskelijoilta ilman erillistä lainsäädäntöä. Kokeilupaikkakunnat ovat sitoutuneet kokeilun ajan järjestämään palvelut muulla tavoin niille Saimaan ammattikorkeakoulun ja Seinäjoen ammattikorkeakoulun opiskelijoille, jotka eivät ole maksaneet YTHS:n palvelujen käyttöön oikeuttavaa vapaaehtoista terveydenhoitomaksua.

Kevätlukukaudella 2013 Saimaan ammattikorkeakoulun Lappeenrannan yksikön kokeilun kohderyhmään kuuluvista opiskelijoista 52 % maksoi terveydenhoitomaksun.

Imatran toimipisteen kokeilun kohderyhmään kuuluvista opiskelijoista terveydenhoitomaksun maksoi 32 %.

Seinäjoen ammattikorkeakoulun kokeilun kohderyhmään kuuluvista opiskelijoista 38 % maksoi terveydenhoitomaksun kevätlukukaudella 2013. Sivutoimipisteiden sijaintipaikkakunnat mukaan lukien terveydenhoitomaksun maksaneita oli 32 %.

Sairausvakuutuslain 13 luvun 11 §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetulla lailla (911/2011) sairausvakuutuslain 13 luvun 11 §:ään on lisätty väliaikaisesti voimassa oleva 3 momentti. Sen perusteella Kansaneläkelaitos voi suorittaa YTHS:lle korvausta myös niistä kustannuksista, jotka aiheutuvat kunnan tai kunnan perusterveydenhuollosta vastaavan kuntayhtymän ja YTHS:n terveydenhuoltolain 17 §:n 1 momentin nojalla tekemän sopimuksen perusteella Saimaan ammattikorkeakoulussa ja Seinäjoen ammattikorkeakoulussa opiskelevien ammattikorkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon järjestämistapakokeiluun osallistuvien opiskelijoiden perusterveydenhuollosta. Säännös on voimassa väliaikaisesti 1 päivästä elokuuta 2011 alkaen 30 päivään kesäkuuta 2015 asti.

Sairausvakuutuslain 13 luvun 11 §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen mukaan korvausta voidaan maksaa niistä kustannuksista, jotka ovat aiheutuneet järjestämistapakokeiluun osallistuvien opiskelijoiden perusterveydenhuollosta 1 päivän elokuuta 2011 ja 31 päivän heinäkuuta 2014 välisenä aikana. Korvausta maksetaan niiden Saimaan ammattikorkeakoulun ja Seinäjoen ammattikorkeakoulun tutkintoon johtavassa koulutuksessa olevien opiskelijoiden osalta, jotka ovat maksaneet vapaaehtoisen terveydenhoitomaksun ja saaneet siten oikeuden käyttää YTHS:n palveluita.

Sairausvakuutuslaissa tarkoitettujen työterveyshuollon korvausten laskennallisten enimmäismäärien määrittelemisestä annetun valtioneuvoston asetuksen 2 luvun 4 §:n väliaikaisesti voimassa olevan 6 momentin mukaan ammattikorkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon järjestämistapakokeilun kustannukset tulee eritellä ennakkohakemuksessa ja lopullisessa hakemuksessa

Kansaneläkelaitoksen yliopisto-opiskelijoiden kustannuksista antamien ohjeiden mukaisesti. Yliopisto-opiskelijoiden terveydenhuollosta ja ammattikorkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon järjestämistapakokeilusta aiheutuneet kustannukset ja niillä toteutettu toiminta tulee olla selvitettävissä erikseen.

Ammattikorkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon järjestämistapakokeilu rahoitetaan kokeiluun osallistuvien opiskelijoiden maksamalla vapaaehtoisilla terveydenhoitomaksuilla ja hammaslääkärikäyntien käyntimaksuilla, Kansaneläkelaitoksen maksamalla korvauksella ja kokeilupaikkakuntien maksamalla toiminta-avustuksella ja ylimääräisellä toiminta-avustuksella. Sosiaali- ja terveysministeriö korvaa kokeilusta aiheutuvat käynnistämiskustannukset ja toimitilojen vuokratkustannukset YTHS:lle momentilta 33.03.63 Eräät erityishankkeet. Vuonna 2012 eri rahoittajatahojen osuudet järjestämistapakokeilun kustannuksista olivat Kansaneläkelaitoksen maksaman korvauksen jälkeen seuraavat: Kansaneläkelaitos 43,5 %, opiskelijat 13,0 %, kokeilupaikkakunnat 31,6 % ja sosiaali- ja terveysministeriö 11,9 %.

Sosiaali- ja terveysministeriön 3 päivänä joulukuuta 2010 asettama työryhmä ohjaa ja seuraa ammattikorkeakouluopiskelijoiden YTHS-mallin kokeilun toimeenpanoa (STM107:00/2010). Ohjaus- ja seurantar ryhmän tehtävänä on selvittää YTHS-mallin soveltuvuutta ammattikorkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon järjestämistapakokeilun avulla sekä esittää loppuarvioinnin perusteella jatkotoimenpideehdotukset. Ohjaus- ja seurantar ryhmän toimikausi päättyy joulukuussa 2015.

2 Ehdotetut muutokset

Ammattikorkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon järjestämistapakokeilun keskeisenä tavoitteena on selvittää ja arvioida YTHS:ssä käytössä olevan toimintamallin soveltuvuutta ammattikorkeakouluissa opiskelevien terveydenhuoltoon. Tämän vuoksi kokeilupaikkakuntien, ammattikorkeakoulujen ja YTHS:n edellytetään tuottavan omalta

osaltaan kokeilun arviointiin tarvittavat tiedot. Arvioinnin tarkoituksena on saada tietoa palvelujen saatavuudesta ja käytöstä sekä toiminta- ja hoitokäytännöistä opiskelijoiden, kuntien ja YTHS:n näkökulmasta. Tietoa tarvitaan kokeilun kustannuksista verrattuna kunnan järjestämän opiskeluterveydenhuollon kustannuksiin ja yliopisto-opiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon kustannuksiin. Vertailutietoa tarvitaan terveydenhoitomaksun maksaneiden opiskelijoiden palvelujen käytöstä suhteessa ei-maksaneisiin opiskelijoihin sekä ammattikorkeakouluopiskelijoiden ja yliopisto-opiskelijoiden palvelujen käytöstä. Kokeilupaikkakuntien lisäksi arviointiin on otettu mukaan vertailupaikkakuntia (Hämeenlinna ja Kuopio). Arvioinnin tavoitteena on tuottaa tietoa sosiaali- ja terveysministeriön asettaman ohjaus- ja seurantaryhmän jatkotoimenpide-ehdotusten pohjaksi ja ammattikorkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon kehittämiseksi.

Ohjaus- ja seurantaryhmän väliarvioinnin mukaan kokeilun toteutus on jo tähän mennessä tuottanut tietoa, jonka perusteella on mahdollista arvioida YTHS-mallin soveltuvuutta ammattikorkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuoltoon sekä tarvittavia jatkotoimia. Väliarvioinnin mukaan YTHS-malli soveltuisi ammattikorkeakouluopiskelijoiden, kuntien ja YTHS:n näkökulmasta arvioituna ammattikorkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon toteutusmalliksi.

YTHS-mallin kokeilussa terveydenhoitomaksun maksaminen on kokeilun kohderyhmään kuuluville opiskelijoille vapaaehtoista, ja ainoastaan osa opiskelijoista on maksanut terveydenhoitomaksun. Siten kokeilussa ei täysin toteudu YTHS-mallin vakuutusluonteisuuden periaate, jonka mukaan opiskeluterveydenhuollon palveluista maksetaan terveydenhoitomaksu riippumatta siitä, käytetäänkö palveluja vai ei.

Ammattikorkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon YTHS-mallin laajentaminen valtakunnalliseksi ja sen vakinaistaminen edellyttäisivät rahoituksen selvittämistä sekä tarvittavien lainsäädäntömuutosten selvittämistä ammattikorkeakouluopiskelijoiden pakollisesta terveydenhoitomaksusta säätämiseksi. YTHS-mallin laajentaminen valtakunnalliseksi edellyttäisi palvelujen

tuottajalta merkittäviä henkilöstö- ja tilaresursseja sekä ammattikorkeakouluverkoston rakenteellisten muutosten ja sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennemuutuksen huomioon ottamista. Mallin laajentamista ja vakinaistamista ei siten ole mahdollista toteuttaa kokeilun nykyisen määräajan päättymiseen mennessä.

Voimassaolevan lainsäädännön mukaan kokeilu päättyy 31.7.2014. Kokeilun lopettaminen ja toiminnan lakkauttaminen kokeilupaikkakunnilla ei olisi tarkoituksenmukaista, ennen kuin on ratkaistu, otetaanko YTHS-malli käyttöön valtakunnallisesti ammattikorkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollossa.

Kokeilun jatkamista ehdotetaan nykyisen laajuisena Saimaan ammattikorkeakoulun ja Seinäjoen ammattikorkeakoulun opiskelijoiden opiskeluterveydenhuollossa 31.7.2015 asti.

Jotta kokeilua voitaisiin jatkaa nykyisen laajuisena heinäkuun 2015 loppuun, ehdotetaan sairausvakuutuslain 13 luvun 11 §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöstä muutettavaksi siten, että korvausta voitaisiin maksaa niistä kustannuksista, jotka ovat aiheutuneet järjestämistapakokeiluun osallistuvien opiskelijoiden perusterveydenhuollosta 1 päivän elokuuta 2011 ja 31 päivän heinäkuuta 2015 välisenä aikana.

YTHS tuottaisi kokeilupaikkakuntien ammattikorkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon palvelut kokeiluun kuuluvina korkeintaan kevätlukukauden 2015 loppuun saakka. YTHS hakisi tilikaudelta 2015 lopullista kokonaiskorvausta huhtikuun 30 päivään 2016 mennessä. Kansaneläkelaitos antaisi päätöksensä kesäkuun 30 päivään 2016 mennessä. Tämän vuoksi sairausvakuutuslain 13 luvun 11 §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöstä muutettaisiin siten, että laki olisi voimassa 30 päivään kesäkuuta 2016.

Lakiehdotus ei sisällä asiallisia muutoksia korvattavan toiminnan sisältöön. Lakiehdotuksella jatkettaisiin sairausvakuutuslain 13 luvun 11 §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimassaoloa. Perustuslakivaliokunta antoi lausunnon (PeVL 2/2011 vp) hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi sairausvakuutuslain 13 luvun 11 §:n väliai-

kaisesta muuttamisesta (HE 8/2011 vp). Perustuslakivaliokunnan lausunnon mukaan lakiehdotus voitiin käsitellä tavallisen lain säätämisyksessä.

3 Esityksen vaikutukset

Opiskeluterveydenhuollon korvaukset YTHS:lle maksetaan Kansaneläkelaitoksen sairausvakuutusrahaston sairaanhoitovakuutuksesta, joka rahoitetaan puoliksi valtion varoista ja puoliksi vakuutettujen eli työntekijöiden, yrittäjien ja etuudensaajien sairaanhoitomaksulla.

Kokeilua esitetään jatkettavan nykyisen laajuisena 31.7.2015 asti. Kokeilun jatkaminen lisäisi sairaanhoitovakuutuksen menoja 400 000 euroa vuonna 2014 ja 400 000 euroa vuonna 2015. Tästä valtion osuus olisi 200 000 euroa vuonna 2014 ja 200 000 euroa vuonna 2015.

Kokeilun jatkamisella ei ole merkittävää vaikutusta sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksuun, sillä sen osuus sairaanhoitovakuutuksen menoista on vähäinen.

Kokeilusta aiheutuvat käynnistämisen- ja tilavuokrakustannukset maksetaan momentilta 33.03.63 Eräät erityishankkeet. Sosiaali- ja terveysministeriön vuoden 2011 toimintasuunnitelmassa on varattu yhteensä 750 000 euroa hankkeen käynnistämisen-, tilavuokra- ja muihin hankekustannuksiin vuosille 2011–2013. Valtion talousarvioesityksessä vuodelle 2014 esitetään, että 750 000 eurosta käytämättä jäävä osuus 100 000 euroa myönnet-

täisiin hankkeelle momentilta 33.03.63 Eräät erityishankkeet vuonna 2014. Vuoden 2015 tilavuokra- ja muiden hankekustannusten korvaaminen käsitellään valtion vuoden 2015 talousarvioesityksen valmistelun yhteydessä.

Muilta osin kokeilun jatkaminen rahoitetaan opiskelijoilta perittävillä vapaaehtoisilla terveydenhoitomaksuilla ja hammaslääkärikäyntien käyntimaksuilla sekä kuntien toiminta-avustuksella ja ylimääräisellä toiminta-avustuksella. Esityksellä ei ole vaikutuksia kunnille peruspalvelujen järjestämiseen maksettavaan valtionosuuteen.

4 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriössä yhteistyössä ammattikorkeakouluopiskelijoiden YTHS-mallin kokeilun ohjaus- ja seurantar ryhmän kanssa.

5 Riippuvuus muista esityksistä

Esitys liittyy valtion vuoden 2014 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

6 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2014.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

sairausvakuutuslain 13 luvun 11 §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sairausvakuutuslain 13 luvun 11 §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain (911/2011) voimaantulosäännös seuraavasti:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2011 ja on voimassa 30 päivään kesäkuuta 2016.

Tätä lakia sovelletaan niihin kustannuksiin, jotka ovat aiheutuneet ammattikorkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon järjestämistapakokeiluun osallistuvien opiskeli-

joiden perusterveydenhuollosta 1 päivänä elokuuta 2011 ja 31 päivän heinäkuuta 2015 välisenä aikana.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

Helsingissä 16 päivänä syyskuuta 2013

Pääministeri

JYRKI KATAINEN

Sosiaali- ja terveysministeri *Paula Risikko*

*Liite
Rinnakkaisteksti*

Laki

sairausvakuutuslain 13 luvun 11 §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sairausvakuutuslain 13 luvun 11 §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain (911/2011) voimaantulosäännös seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2011 ja on voimassa 30 päivään kesäkuuta 2015.

Tätä lakia sovelletaan niihin kustannuksiin, jotka ovat aiheutuneet ammattikorkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon järjestämistapakokeiluun osallistuvien opiskelijoiden perusterveydenhuollosta 1 päivän elokuuta 2011 ja 31 päivän heinäkuuta 2014 välisenä aikana.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Ehdotus

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2011 ja on voimassa 30 päivään kesäkuuta 2016.

Tätä lakia sovelletaan niihin kustannuksiin, jotka ovat aiheutuneet ammattikorkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon järjestämistapakokeiluun osallistuvien opiskelijoiden perusterveydenhuollosta 1 päivän elokuuta 2011 ja 31 päivän heinäkuuta 2015 välisenä aikana.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20_____.